

Meer en beter ruwvoer nodig

74 Tips voor een betere maïsteelt

De komende jaren ontstaat er door een groeiende melkveehouderij behoefte aan meer en beter ruwvoer. De loonwerker speelt daarin vaak een belangrijke rol. Wij vroegen een groot aantal bedrijven en organisaties naar tips om de teelt en het rendement te verbeteren. Uit dit lijstje maakten we een top-elf voor maïs, maar omdat iedereen zijn eigen invalshoek heeft ook een overzicht van tips van individuele bedrijven en instellingen. Deze maand de tips en adviezen voor maïs. Volgende maand volgen deze voor gras.

De vraag naar lijstjes met tips en adviezen voor een betere ruwvoerteelt was bedoeld als uitdaging. Laat maar eens zien waar de cumelasector kan profiteren van de groeiende behoefte aan veel en voedingsstoffenrijk veevoer. Natuurlijk krijg je bekende zaken, waarvan je weet dat ze al jaren om aandacht vragen, zoals de noodzaak tot bekalking. Een onderwerp waaraan we in Grondig vorig jaar al ruim aandacht gaven. Het kaartje dat we lieten zien op basis van bodemonderzoek (zie afbeelding) maakte duidelijk dat er op veel plaatsen geld te verdienen is met een goed bekalkingsadvies. En alhoewel dit onderwerp alweer een paar jaar hoog op het aandachtslijstje van veel adviseurs staat, is dat nog niet veranderd. Het is één van de punten die relatief vaak wordt genoemd. Daar moet geld te verdienen zijn voor wie er actief mee aan de gang gaat. Een kwestie van het grondonderzoeksformulier opvragen en uitrekenen hoeveel kalk er nodig is.

Meer akkerbouwmatig

Niet elk advies is natuurlijk zo eenvoudig, maar wat wel naar voren komt, is dat de teelt van gras en maïs veel meer akkerbouwmatig moet als je succes wilt halen. Dus nauwkeurig bemesten en niet alleen bepalen wat de behoefte is, maar ook eens een mestmonster laten nemen bij een veehouder. Want hoeveel mest gaat er niet uit de put direct het land op, zonder dat je een idee hebt wat er wordt uitgereden. Een monster kost 50 euro en zal waarschijnlijk tot tegenvallende uitslagen leiden wat betreft de inhoud. Uit de gegevens van Oosterbeek blijkt dat de gehalten aan stikstof, fosfaat en kali in runderdrijfmest al een tijd aan het dalen zijn. Waarschijnlijk wordt dus helemaal niet zoveel stikstof op het land gebracht als de veehouder denkt. Maar wie geen stikstof brengt, kan ook geen kilo's halen, want bemesting en opbrengst zijn nauw gerelateerd.

Omgekeerd biedt het nieuwe mestbeleid ook kansen, bij-

TOP 11 Top-tien adviezen en tips voor snijmaïs

1. Na de oogst begint de volgende oogst

Doe direct iets met de grond na de oogst. Bewerk deze met de cultivator en zaai de (verplichte) groenbemester in. Een bewerkte grond komt beter uit de winter en een groenbemester legt stikstof, fosfaat en kali vast voor het volgende gewas. En die meststoffen zijn toch al kritisch.

2. Kalk, kalk en kalk

Daar is hij al, de bekalking. Die moet of in het najaar of anders in het voorjaar plaatsvinden. Werk daaraan, want maïs kan slecht tegen een te zure bodem en dus kost een te lage pH opbrengst. Iedereen doet om de vijf jaar grondonderzoek. Vraag de uitslagen op en gebruik ze.

3. Een zaaibed moet vlak zijn

Soms springen je de tranen in de ogen als je een perceel ziet liggen waarop maïs moet worden gezaaid. Overtuig de veehouder dat een optimale opbrengst begint bij een goed en vlak zaaibed. Bied aan om dat helemaal zelf te doen. Ploeg zandgronden eventueel met woelers om de ondergrond open te breken.

4. Weet wat u bemest

Zorg dat u weet wat er in de mest zit. Alleen als dat bekend is, kunt u de hele mestgift afstemmen op de behoefte (zie het kader op de volgende pagina). Door een rijenbemesting is de meststof nog meer op de plaats van de wortels te brengen. Besteed ook eens aandacht aan kali en fosfaat.

5. Verwijder de groenbemester goed

Een goed vanggewas oftewel groenbemester moet ook goed worden verwijderd. Dat betekent begin maart onderploegen en zeker bij gras eerst doodspuiten. Gebeurt dit te laat of wordt er niet gespoten, dan is de kans op hergroei groot en heeft u later meer herbiciden nodig.

6. Eg voor opkomst

Ten onrechte staat de eg bij veel bedrijven onder het stof. Eggen is milieuvriendelijk, maar nog belangrijker is dat je hiermee een eerste

onkruidbestrijding kunt uitvoeren. Daardoor kan in de volgende ronde de dosering omlaag en dat geeft minder gewasremming en dus minder opbrengstschade.

7. Bestrijd onkruid op tijd

Net als eggen zou ook een nieuw gebruik van bodemherbiciden passen. Als het gewas dan groeit, kunt u met een lagere dosering toe en is er dus minder kans op groeischade. Blijft u bij alleen spuiten, dan op tijd (voor het vijf-bladstadium) en met een passende dosering en middelencombinatie.

8. Ga nog eens kijken en spuiten

Doe nu niet net als die veehouder en ga niet pas terug als er moet worden gehakseld. Wellicht is het toch nodig om de haagwinde langs de perceelsranden aan te pakken of zijn er andere problemen. Probeer ook eens een bespuiting tegen afrijpingsziekten. Meeropbrengsten tot zeven procent zijn mogelijk.

9. Vast, vast, vast

Natuurlijk moet de maïs snel van het land en wachten er nog veel anderen, maar zorg dan wel voor voldoende capaciteit op de kuil. Gebruik minimaal een shovel met een gewicht dat gelijk is aan een kwart van de hoeveelheid aangevoerd materiaal per uur. Denk ook aan de randen. Kuil hol in in een sleufsilos.

10. Meet de opbrengst

Wie een uitdaging aangaat om betere maïs te telen, moet het ook bewijzen. Meet dus hoeveel maïs er van een perceel komt. Daarmee overtuigt u de klant dat u het beter kunt. Of u laat de teler zien dat hij veel kilo's laat liggen. Wellicht een aanleiding om het in 2015 heel anders aan te pakken.

11. Zorg voor kennis

Niet iedereen heeft verstand van veevoeding of alle details rond de teelt. Investeer daarom in kennis. Er zijn tegenwoordig mooie apps waar al veel te vinden is. Of zoek contact met bijvoorbeeld leveranciers van zaaizaad, gewasbeschermingsmiddelen of onafhankelijke veevoedingsdeskundigen. Samen kun je veel.

.....

voorbeeld door als loonwerker te investeren in een weegsysteem. Wie als veehouder straks kan aantonen hoeveel hij gras en maïs hij van het land haalt, krijgt namelijk de mogelijkheid om daar de bemesting op aan te passen. In veel gevallen zal dat betekenen dat er meer mest op het eigen land mag. Er is dus minder geld nodig voor de afvoer van mest. De loonwerker die het goed doet, moet de service om nauwkeurig te kunnen wegen ook kunnen doorberekenen.

Zo zijn er vele tips en mogelijkheden die kansen geven. Wat echter ook in veel adviezen, is dat je als loonwerker actiever moet zijn. Misschien moet je wel de hele teelt op je nemen

en daar afspraken over maken. Wie dat goed doet, zal er ook voor betaald kunnen krijgen, want ruwvoer zou de komende jaren wel eens flink duur kunnen worden. Dan is het altijd prettig als de loonwerker die duur is wel veel goed ruwvoer onder het plastic stopt, want uiteindelijk is dat de goedkoopste basis voor de gehele veehouderij.

In de top elf hebben we de meest genoemde tips verzameld. Op de pagina's daarna een overzicht van de andere tips van adviseurs die hebben meegedacht.

Tekst en foto's: Toon van der Stok

Kenners geven tips

Herman van Schooten, Wageningen UR Livestock Research

1. De meeste melkveehouders zijn geen akkerbouwers. Realiseer u dat u als loonwerker daarom vaak teeltadviseur bent. Probeer op die manier mee te denken.
2. Denk samen met de melkveehouder na over welke percelen geschikt zijn voor maïsteelt voor wat betreft bodem, ligging en ontwatering. Adviseer bij continueelt van maïs om eens te onderbreken met twee tot vier jaar gras voor een betere organische-stofbalans.
3. Geef met behulp van nauwkeurige volumemeting de juiste hoeveelheid drijfmest en breng de mest op de juiste plaats in de bodem. Houd daarbij rekening met de grondbewerking die na het aanwenden nog volgt.
4. Overweeg drijfmestrijenbemesting voor een maximale benutting.
5. Ploeg niet te diep, om zo organische stof boven in de bouwvoor te houden. Los structuurproblemen daarom niet op met diep ploegen, maar werk mogelijk preventief door goede ont- en afwatering, alle bewerkingen en de oogst uit te voeren onder gunstige weersomstandigheden en eventueel een tijdelijke onderbreking met gras of graan. Los storende lagen op met gericht woelen.
6. Niet-kerende grondbewerking staat steeds meer in de belangstelling. De methode en de diepte zijn maatwerk en afhankelijk van de grondsoort. Doe er daarom eerst zelf wat ervaring mee op.
7. Uit onderzoek is gebleken dat de optimale haksellengte zes tot acht millimeter is. Een grotere haksellengte draagt nauwelijks bij aan de structuurvoorziening van de koe, is nadelig voor de opname en geeft een lagere dichtheid van de kuil. Voor een goede benutting van de snijmaïs moet de korrelkneuzer zodanig nauw zijn afgesteld dat de korrelstukjes niet groter zijn dan een kwart van de korrel.

Gerard Abbink, BLGG Agroxpertus

1. Ken de drijfmest: zorg dat u weet hoeveel stikstof, fosfaat en kali u met de drijfmest geeft.
2. Zet de mest efficiënt in. Bij wisselteelt is na het scheuren van gras geen drijfmest nodig. Er komt voldoende stikstof uit de nitrificatie van de graszode.
3. Doe een aanvullende kalibemesting. Vaak blijkt dat bij een hoge maïsofbrengst de kaligift uit drijfmest niet voldoende is.
4. Ken uw percelen: is de pH op orde? De bodem bepaalt de opbrengsten, onder meer de CEC (klei humus complex), P en K toestand-, fosfaat- en kalitoestand hebben positieve invloed op opbrengst. Staat de maïs wel op de juiste percelen?
5. Zorg voor een goede bewerking van de bouwvoor: ploeg niet te diep, want de toplaag bevat de meeste nutriënten. Een niet egale bouwvoor zorgt voor een ongelijke opkomst en een slechtere benutting van de meststoffen.
6. Haksel niet te vroeg. Laat de maïs goed afrijpen voor de optimale zetmeel- en voederwaarde-opbrengst per hectare.

Davy te Bokkel, Kverneland Benelux

1. Zorg voor een goed zaaibed met herbevestigde grond voor een optimale capillaire werking. Dit kan heel efficiënt in één werkgang door gebruik te maken van bijvoorbeeld een wentelploeg in combinatie met een Packomat.
2. Dankzij elektrisch aangedreven zaai-elementen is het mogelijk om plaatsspecifiek te zaaien. Hiermee wordt overlap op de kopakkers voorkomen, zodat er genoeg licht en lucht bij de maïsplanten kan komen. Dit bevordert de groei en voorkomt schimmel tussen de planten.
3. Pak eventuele structuurschade door de oogst snel aan, bijvoorbeeld door de inzet van een bodembeluchter (zoals de Kverneland CLI). Hiermee wordt de grond belucht, zonder schade aan de bouwvoor. De CLI kan eventueel worden gecombineerd met een rotorkopeg/zaaicombinatie of een schijveneg met opbouwzaaimachine om ook direct de toplaag te bewerken en een groenbemester te zaaien.

Rob van de Lindeloof, Agrifirm

1. Doe waar u goed in bent en laat een ander doen waar hij goed in is. Met andere woorden: specialiseer u in een bepaald onderdeel.
2. Besteed aandacht aan de bodem. Dan gaat het om de juiste pH-waarde en het organische-stofgehalte, maar ook om de juiste bandenspanning. Maak de grond onder droge omstandigheden voldoende diep los, zodat de maïs diep kan wortelen.
3. Kies een bepaald concept, zoals het ontzorgen van de veehouder.
4. Bied als loonwerker echte akkerbouwmatige ruwvoerteelt aan.
5. Zorg voor een goede groenbemester: extra stikstof is hard nodig om de te krappe gebruiksnorm te compenseren. Het geeft ook extra organische stof en leidt tot een betere structuur van de grond.
6. Landbouw met meer precisie geeft een betere mineralenbenutting, met als gevolg meer ruwvoer met minder verliezen. Dat past goed in de wet- en regelgeving.

Bereken de onttrekking

Om te bepalen hoeveel mest nodig is, kun je een eenvoudige vuistregel aanhouden. Per ton geoogst product is ongeveer 4 kg N nodig, 1,7 kg P₂O₅ en 6 kg Kali. Wie rekent met een opbrengst van 60 ton heeft dus 240 kg N, 100 kg fosfaat en 360 kg kali per ha nodig. Bij stikstof kun je daar nog de stikstof vanaf trekken die vrijkomt uit mineralisatie. Bij fosfaat en kali is het goed om de bodemvoorraad vooraf te bekijken.

Gehalte rundveedrijfmest

Is er geen drijfmestonderzoek voor rundveemest beschikbaar, dan kun je met de volgende gehalten rekenen. Gemiddeld bevat rundveemest 4,1 kg N, 1,6 kg P₂O₅ en 5,6 kg kali. Bij een gift van 30 m³ kom je op 120 kg N, 50 kg P₂O₅ en 180 kg kali.

Bij een opbrengst van 60 ton maïs en het vrijkomen van 25 kg N uit mineralisatie is dan nog 95 kg N, 50 kg P₂O₅ en 120 kg Kali nodig om de onttrekking door het gewas te compenseren. De kans is groot dat op de meeste percelen deze hoeveelheid niet wordt gegeven. Mede daardoor vallen de opbrengsten vaak tegen.

Sjors Leermakers, Maarten van Erp, Bayer

1. Zorg voorafgaand aan een maïsteelt dat de voorvrucht of het vanggewas en overwinterde onkruiden goed afgedood zijn, zeker als er wordt gespit of gecultivatord als hoofdgrondbewerking. Spitten is een toenemende trend, maar heeft als nadeel is dat plantenresten onvoldoende worden afgedood en ondergewerkt.
2. Als maïs wordt gezaaid op gescheurd grasland of op buurpercelen en er problemen door ritnaalden voorkomen, overweeg dan sterk om ontsmet maïszaad aan te schaffen. Dit jaar is het mogelijk maïszaad te laten behandelen met Sonido. Dit middel geeft een gedeeltelijke bescherming tegen ritnaalden en kan daarmee een misoogst voorkomen. Het beschermt de maïs tevens tegen fritvlieg en bladluisaantasting.
3. Maïs neemt moeilijk meststoffen op, zoals fosfaat. In de beginnende groeifase is het daarom belangrijk dat de meststoffen bij de wortel aanwezig zijn. Kies daarom dat bij het zaaien NPK-meststoffen in de rijenbemesting. De trend is om alleen voor stikstof te kiezen, maar door de strenge bemestingsnormen is vaak de bodemvoorraad van fosfaat en kali (!) beperkt en dus ook de opname.
4. Een snelle onkruidbestrijding zorgt ervoor dat onkruiden minder kans hebben om mineralen die bedoeld zijn voor de maïsplant te consumeren. De maïsplant kan daar dus optimaal van profiteren, wat resulteert in een hogere opbrengst. Laudis in combinatie met een terbuthylazin bevattende bodemherbicide zorgt dus voor de snelste afdoding van onkruiden!
5. Kies voor herbiciden die 'rust' geven: middelen die een hoge regenvastheid hebben en betrouwbaar zijn qua formulering onder schrale en droge omstandigheden met afgeharde onkruiden en die uiteraard een brede werking hebben.
6. Bewezen is dat een bladplekkenziektebestrijding een positief effect heeft op de totale opbrengst. Kort voor en/of tijdens de bloei kunt u een bespuiting uitvoeren. Voeg daaraan altijd een bladmeststof toe. Dit bevordert de kolfvulling en dus de kwaliteit van het geproduceerde ruwvoer.

Paul Ferket, Reesink

1. Als loonwerker bent u in toenemende mate leverancier van een (mechanisatie) dienst. Hoewel deskundig en uitgerust met professioneel materiaal is de prijs (te) vaak de bepalende factor in de samenwerking. Probeer uw werk meer beoordeeld te krijgen op de kwaliteit van de uitvoering. De prijs is natuurlijk belangrijk, maar probeer het 'professionele' zwaarder te laten meewegen.
2. Als de veehouder meer akkerbouwmatig moet werken, zal afhankelijk van regio en aanbod naast de bekende veehouderijloonwerker een akkerbouwloonwerker nodig zijn. Wacht dat niet passief af, maar volg deze ontwikkeling en benader klanten over deze werkwijze. Voor 2014 geen kalenders rondbrengen, maar klanten uw (loonwerkers)diensten aanbieden.
3. Een veeboer of akkerbouwer ziet in de samenwerking met 'zijn' loonwerker ook graag een voorbeeldfunctie. Overleg bij investeringen ook wat de klant zou doen en wat hij wil. Bedenk dat merken van de te gebruiken machines voor een groot publiek redelijk belangrijk zijn.
4. Naast de directe werkzaamheden is het goed voor de band met de klant om naast het werk ook persoonlijk contact te onderhouden. Word daarom relatie-manager. Niet tegen de klant zeggen, maar gewoon doen, u bent tenslotte niet van een bankinstelling!
5. Werk naar een meetbaar resultaat. Fine-tune de werkzaamheden. Akkerbouw is meer op punten en komma's, de rode draad is precisielandbouw. Deze manier van werken zal absoluut zijn positieve uitwerking hebben op de werkzaamheden en het bedrijfsresultaat. Investeer daarin.
6. Stimuleer en adviseer in een degelijke samenwerking tussen veehouder en akkerbouwer. Kijk naar de mogelijkheden in landruil en de afzet van mest. Nat of droog. Weeg de mogelijkheden af en wees mediator voor uw klanten. Adviseer en experimenteer in overleg met de boer in de zoektocht naar veranderingen die positief uitwerken.
7. Werk samen met partijen die ondersteunend kunnen werken, regionale studie-bijeenkomsten bezoeken en ook daar weer partij zijn.

Jan Bakker KWS

1. Zorg dat u alle maïskennis in huis krijgt en download de KWS Mais-Manager-app.
2. Kies voor maïs met de hoogste korrelopbrengst die ook tijdig rijp wordt. Voor de klant is dit de meest economische keuze.
3. Draag zorg voor de beste teelt- en oogstmethode en bewaak het juiste oogsttijdstip.
4. Laat u niet misleiden door 'neutrale' kennis of door marketingverhaaltjes.

1 miljard kg melk = 2 miljard kg voer

De verwachting is dat de komende jaren de melkproductie met 1 miljard kilogram gaat stijgen. Globaal kun je zeggen dat daar 2 miljard kg (of 2 miljoen ton) ruwvoer voor nodig is. Om dat te realiseren zijn er twee mogelijkheden. Bij de huidige opbrengst zou er 50.000 ha gevonden moeten worden om in te zetten voor ruwvoerproductie. Bij de huidige prijzen van de akkerbouwprodukten een kostbare operatie. Het alternatief is het verhogen van de produktie per ha. Deskundige hebben berekend dat je daarvoor op grasland de produktie met ongeveer 2 ton ds per ha omhoog moet. Gezien de potentiële opbrengstmogelijkheden van gras en maïs moet dat kunnen. Want de afgelopen jaren toen er voer genoeg was, is er relatief weinig aandacht aan deze zaken besteed. Nu de prijzen stijgen, neemt ook de noodzaak om meer van eigen land te halen toe. Dat is het gat waar loonbedrijven van kunnen profiteren.

Marcel d'Hondt, Syngenta

1. Spuit het vanggewas voor het ploegen dood met Roundup. Dit voorkomt later problemen in de teelt. Ploeg zo vroeg mogelijk onder goede condities. Ploegen geeft een schonere start en een betere structuur. Deze structuur is cruciaal voor een goede opbrengst. Op een slecht perceel geeft zelfs het allerbeste ras geen topresultaat.
3. Zaai tussen 20 april en 5 mei.
4. Voer bij percelen met veel grassenproblemen een vooropkomstbespuiting uit met een bodemherbicide. Een splittoepassing geeft meer opbrengst, zeker ook omdat dan de na-opkomstbespuiting 'lichter' kan worden gemaakt.
5. Haagwinde wordt het best bestreden met een aparte late bespuiting (vroeg is er nog te weinig bladmassa om voldoende middel op te nemen). Gebruik bij een late bespuiting (tot het negen-bladstadium van de maïs) bijvoorbeeld twintig gram Peak per hectare, want dit middel werkt goed en is zeer zacht voor de maïs.
6. Bezuinig niet op spuitkosten door de doseringen van de producten te verlagen. Een mislukte bespuiting is moeilijk of niet te repareren. Beter is het om - indien mogelijk - te kijken welke onkruiden er op een perceel staan en hier de mix en doseringen op af te stemmen (bijvoorbeeld bij raaigras en kweek altijd één liter Milagro).

Hans Hoogland, Lemken

1. Na de oogst begint de volgende oogst. Probeer op zandgrond al in het najaar een bekalking uit te voeren als dat nodig is. Dan cultiveren en eventueel gelijktijdig een groenbemester zaaien. Op klei is het belangrijk om zo vroeg mogelijk en onder droge omstandigheden te ploegen.
2. Let op zandgrond bij het bemesten op een lage bandendruk voor minimaal structuurbederf. Gebruik een cultivator die vlak werk maakt, om daarna vlak te kunnen ploegen! Op klei is het belangrijk om structuurschade te voorkomen door met de sleepslang over geploegde grond te bemesten.
3. Overweeg om zandgrond te ploegen met woelers om de ploegzool open te breken, voor een goede waterdoorlating en capillaire werking!
4. Ploeg zandgrond tijdig om de grond te laten bezakken. Overweeg anders een vorenpakker om een goed zaai-bed te verkrijgen en de groei te bevorderen (capillaire werking). Werk op kleigrond met een zaai-bedbereider die vlak werkt.
5. Zet maïs op de juiste grond met een goede drainage.

Jos Groten, PPO Lelystad

1. Grasonderzaai heeft de voorkeur boven nazaai van een groenbemester. Dit past beter in de tijdsplanning, geeft een grotere kans op een geslaagde groenbemester en er kan een iets later maïsras worden gekozen voor meer opbrengst.
2. Teel waar mogelijk maïs in vruchtwisseling met gras. Dit is de overtreffende trap als het gaat om de voordelen van een geslaagde groenbemester: veel organische stof en veel nalevering van stikstof, fosfaat en kali.
3. Probeer drijfmest begin april met GPS in de rij aan te wenden. Zaai kunstmest bij in de rij om de mest die nog aan de maïs mag worden maximaal te benutten.
4. Kies een ras van de Aanbevelende Rassenlijst. Deze lijst geeft voor Nederland de top van alle beschikbare maïsrasen op de wereld. Kies voor een ras met een zeer hoge in voederwaarde (VEM per kilogram droge stof), dé basis voor een hoge melkproductie per koe (zie de 100=waarden onder de rassenlijsten)!
5. Stem de rassenkeuze af op de lengte van het groeiseizoen. Kies een ras dat rond 10 oktober een drogestofgehalte kan bereiken van 34 tot 36 procent. Na 10 oktober wordt maïs wel rijper, maar neemt de opbrengst af.
6. Oogst niet te laat. Door de focus op zetmeelgehalte wordt de maïs soms geoogst als de plant al helemaal dood is. Dit kost opbrengst en vergroot de kans op stengelrot en een laag suikergehalte, waardoor de kuil minder snel stabiel is en er grotere kans op broei ontstaat bij het uitkuilen.

Guus Bergmans, BASF

1. Teel maïs als een plantenteler of zorg dat er iemand meekijkt vanuit die optiek
2. Schenk meer aandacht aan bemesting, op dit moment worden de eerste effecten zichtbaar van de scherpere normen. Gebruik eventueel bladbemesting om moeilijke periodes te overbruggen. Bladbemesting is niet geschikt als hoofdbemesting.
3. De betrouwbaarste allroundmixen bevatten een combinatie van 2 triketones, bodemherbicide, straat/raaigras middel en een booster (bijv. Laudis/Calaris+Clio+Agris+Samson+Kart). In geval dat er een kans op gladvingergras is minimaal 0.15 l/ha Clio toevoegen.
4. Bij weersomslag, vooral van nat/koel naar droog/warmer, minimaal de onkruidbestrijdingsmix aanpassen. Beter is 1 dag te wachten met de bespuiting om schade te voorkomen. Of beginnen met percelen waar de onkruiddruk laag is zodat er met een lagere dosering begonnen kan worden.
5. Haagwindebestrijding, al jaren blijkt uit onderzoek dat de beste bestrijding wordt verkregen met een gesplitste bespuiting. (ongeacht de middelencombinatie). Helaas wordt vaak gekozen voor een gecombineerde bespuiting die wel werking geeft maar zelden voldoende.
6. Ziektenbestrijding in maïs heeft ook in 2013 weer gezorgd voor hogere opbrengsten. Voer de bespuiting tijdig uit, uiterlijk als de pluim begint te vormen. Enkele dagen eerder is geen enkel probleem. Dit is ook een moment dat er nog een aanvullende bladbemesting gedaan kan worden.

Jos Groot Koerkamp, Limagrain Nederland

1. Kies niet alleen een passend ras wat in het rantsoen van de veehouder past, maar kijk ook naar het perceel. Wil je een goede groenbemester of blijvend grasland inzaaien, neem dan een vroeg ras. Kost relatief weinig en geeft zekerheid.
2. Gebruik de maismanager app voor het bepalen van het optimale oogstmoment. Laat goed afrijpen voor de optimale zetmeel en voederwaarde opbrengst.
3. Stimuleer herinzaai van gras na maïs. Dat verbetert de organische stofbalans. Met Headstart gold (kiemversneller) kun je na vroege maïs een prima weidemengsel inzaaien.
4. Gebruik de hulpmiddelen om de opbrengst te bepalen. Bijvoorbeeld opbrengstmeting en eventueel het harvest lab van John Deere of het LG Animal nutrition lab om de voederwaarde te bepalen.
5. Wees attent op de bemesting. Een goed gewas maïs vraagt veel stikstof, maar ook Kali is tegenwoordig kritisch. Denk ook eens aan een tweede gift of een bladmeststof.

Meer melk per hectare

Waarom moet er meer voer per hectare worden geoogst, wat is de rol van de loonwerker daarin en hoe kun je daar ook geld aan verdienen? Zo maar een drietal vragen die aan de orde komen op het loonwerkcongres dat Agrifac en VisscherHolland op 7 februari in Steenwijk organiseren. Voor de organisatoren staat één boodschap voorop: de loonwerker moet af van de situatie dat hij wordt gezien als kostenpost. De uitdaging is om dadelijk weer extra toegevoegde waarde te bieden aan de veehouder, zodat ook de betaling daarnaar is.

Kijk voor meer informatie op www.meermelkperhectare.nl. Via deze site kunt u zich ook tot woensdag 5 februari aanmelden. De kosten bedragen € 25,- per persoon.

Limagrain: op zoek naar beste teler

Vijftien tot twintig procent meer ruwvoer is er volgens Limagrain de komende jaren nodig. Dat betekent dat de eisen die aan de teelt worden gesteld omhoog gaan, stelt commercieel manager Jos Groot Koerkamp van Limagrain vast. "We zullen alles op alles moeten zetten om het maximale eruit te halen. De loonwerker speelt daarin een grote rol."

Voor Limagrain staat één ding vast: de komende jaren is het voorbij met de situatie dat het in de veehouderij allemaal niet zo nauw kwam. Een eerste signaal daarvan ziet Groot Koerkamp nu al. "Je merkt dat het voer op is nu de melkproductie ongeveer vijf procent hoger is. Dat zie je aan de prijzen. Er wordt nu al € 70,- per ton maïs en € 90,- per ton gras betaald."

Die behoefte aan voer betekent veel meer aandacht voor de teelt, voorspelt hij. Voor zowel gras als maïs betekent dit dat er moet worden gezocht naar optimale teeltomstandigheden. "Bij gras weten we dat vijftig procent van de weiden te kort schiet in kwaliteit en dus VEM-opbrengst. Daar moet dus wat gebeuren, maar ook in de maïs kan het veel beter. Daar moeten we feitelijk ook een twintig procent hogere VEM-opbrengst halen."

Limagrain is ervan overtuigd dat voor die extra productie de hele maïsteelt in orde moet zijn en dat overal het maximale uitgehaald moet worden. "Daarom besteden we ook veel aandacht aan de verteerbaarheid van de restplant. We oogsten nu eenmaal de hele plant. Als je daar meer uit haalt, kun je de voederwaarde van de hele kuil verbeteren en kunnen de koeien beter presteren. Dat blijkt ook uit de voederproeven die we hebben gedaan bij Schothorst Feed Research. Rassen die dat waarmaken, krijgen daarom ook het Animal Nutrition-keurmerk."

Voor loonwerkers is het in de ogen van Groot Koerkamp vooral belangrijk om te profiteren van de kennis die zij hebben. "Als loonwerker ken je de percelen. Praat daarover met de veehouder. Kies dan bewust voor rassen die passen. Als de ontwatering slecht is, moet je een zeer vroeg ras nemen. Of kijk naar het organische-stofgehalte en de mogelijkheid een goede groenbemester te telen. Nu de bemesting zo krap is, is het belangrijk om via die weg extra meststoffen vast te leggen. Dan moet je echter wel op tijd kunnen zaaien."

Het komend jaar gaat Limagrain in samenwerking met de NAJK ook weer op zoek naar de beste maïsteler in de MaïsChallenge 2014. Hierbij worden de deelnemende jongeren uitgedaagd om eventueel in samenwerking met de loonwerker echt goede maïs te telen. Het is een uitdaging die hij ook wel bij de loonwerker neer wil leggen. "Volgend jaar zouden we dat ook wel voor loonwerkers willen doen. Die moeten het toch minstens zo goed kunnen."

Opmerking redactie: denkt u nu al in staat te zijn een ideaal maïsgewas te telen, meld u dan aan. Graag volgen we komend seizoen al een aantal loonwerkers in hun aanpak om te komen tot een ideale maïsteelt. Meld u aan via tvdstok@cumela.nl.

KWS: loonwerker moet teelt organiseren

Het is nu de tijd voor loonwerkers om te profiteren van de groeiende vraag naar ruwvoer, vindt directeur Jan Bakker van KWS Benelux. "De veehouderijbedrijven groeien en hebben behoefte aan iemand die de teelt voor ze organiseert. Wie dat goed doet, kan ook weer geld verdienen."

Voor loonwerkers is het feitelijk terug naar de begintijd van de maïs, stelt Bakker. "Toen waren de loonwerkers gewoon de trekker van de hele maïsteelt. De laatste jaren is dat langzaam uit hun handen geglipt doordat andere partijen zich ermee gingen bemoeien, zoals leveranciers van zaad en meststoffen. Nu de veehouderijbedrijven groter worden en meer willen uitbesteden om het hele bedrijf optimaal te hebben en te houden, is het mogelijk dat de loonwerker ook weer meer organisator wordt van de hele maïsteelt. Die job begint met kennis verwerven. Daarvoor hebben we de KWS Maïsmanager-app, die gratis te downloaden is. Daarmee willen we iedereen eenvoudig toegang geven tot alle maïs-informatie. Wie de kennis heeft, kan een goede job doen en krijgt meer werk in handen. De drang voor vele veehouders om uit te breiden zodra het melkquotum eraf is, zal nog meer druk op de voederproductie zetten."

Waar het om draait, is het verhaal dat KWS in de maïsteelt propageert, namelijk dat het gaat om de kolf (dus de korrel), doceert Bakker. "De kolf levert 95 procent van de voederwaarde, al het zetmeel, en daarmee is het de hoogwaardige component voor de melkproductie. Het is dat we maïs hier niet met zekerheid korrelmaïs-rijp krijgen, daarom oogsten we de maïs hier als snijmaïs. Wereldwijd wordt de maïs die als diervoeder wordt gebruikt voor 90 procent geoogst als

korrelmaïs. Snijmaïs is een compromis om toch de zetmeelproductiecapaciteit en de bestendigheid van het maïsetmeel te hebben en niet het probleem van onvoldoende oogstrijpheid voor korrelmaïs te moeten tegenkomen", stelt Bakker. "De restplant brengt nauwelijks voederwaarde en vormt alleen een stimulans voor de penswerking, maar is veel te volumineus voor oogst, transport en opslag en verdringt in de koe te veel de opname van hoogwaardig voer. Er zijn heel wat producten die per kilogram droge stof een veel groter effect als pensstimulator hebben dan maïsstro."

Bakker ziet voor de toekomst meer mogelijkheden voor loonwerkers in de maïsteelt. "Als loonwerker kun je de akkerbouw en veehouderij aan elkaar verbinden, door vraag en aanbod aan elkaar te koppelen en de teelt, oogst en opslag voor de veehouders te verzorgen. De oogst als korrelmaïs is het interessantst: geringe volumes te transporteren en de hoogste bestendigheid van het zetmeel. Een zeer hoog kwalitatief krachtvoeder tegen een democratische prijs. Daar kun je als loonwerker toegevoegde waarde creëren."

Voor bedrijven die geïnteresseerd zijn in dit denken willen we een informatiebijeenkomst houden om eens verder te praten over de organisatie van de teelt, de oogst en de opslag en de mogelijkheden om de regie in handen te nemen. Wie belangstelling heeft, kan zich melden door een e-mail te sturen naar grondig@cumela.nl. Bij voldoende belangstelling organiseert Grondig samen met KWS ergens centraal in het land een bijeenkomst.

Nieuwe rassen

Dit jaar zijn zeven nieuwe rassen op de Aanbevelende Rassenlijst geplaatst. We stellen ze kort voor.

Zeer vroege en vroege rassen

Leovox van Ragt. In feite de opvolger van Chavox. Is net zo vroeg, maar heeft een drie procent hogere opbrengst en een wat hoger zetmeelgehalte.

SY Mylkytop van Syngenta Seeds. Een opvallend nieuw ras, met veruit de hoogste zetmeelcijfers in deze groep. Behoort ook qua opbrengst tot de betere rassen.

Middenvroege en middenlate rassen

LG 30.232 van Limagrain. De nieuwe topper in opbrengst met vijf procent meer dan gemiddeld. Goed voor bedrijven met veel maïs

in het rantsoen. Heeft relatief wat minder zetmeel.

Sunstar van Innoseeds. Is iets later dan 30.232, maar behoort tot dezelfde kweeklijnen. Scoort één puntje lager in VEM per kilogram droge stof.

Korrelmaïs en corn cob mix

ES Darinha van Innoseeds. Heeft de lijst na vijf jaar onderzoek gehaald als vroegste korrelmaïsras. Ligt in opbrengst één puntje onder het gemiddelde.

Sunshinos van Limagrain. Een kort ras met goede stevigheid en een opbrengst die iets bovengemiddeld is. Ook zeer geschikt als vroege snijmaïs en dus een ideaal dubbeldoelras.

Vagant van KWS. Scoort na Millesim, ook van KWS, de hoogste opbrengst met een 105. Is iets vroeger en is duidelijk langer. De stevigheid is mede daardoor minder.

